

N.F.S. Grundtvig “Romer-Vise”

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.4, maj 2014

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1837 (SJ: 573)

B *Anden udgave*, 1837 (SJ: 573)

Andre udgaver

PS *Poetiske Skrifter* 6

US *Udvalgte Skrifter* 8

VU *Værker i Udvalg* 8

Gskv *Grundtvigs skoleverden* 2

Teksten er etableret af Henrik Yde

Punktkommentarer og indledning er skrevet af Henrik Yde, redigeret af Klaus Nielsen og Vibeke A. Pedersen

Tekstredigering er skrevet af Henrik Yde, redigeret af Vibeke A. Pedersen og Forskningsbibliotekar Mette Witting

Tilsyn ved punktkommentarer dr.phil. Johnny Kondrup

Tilsyn ved indledning dr.theol. K.E. Bugge

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:17] |PS:159 |US:151 |VU:103 |Gskv:57

Romer-Vise.

-
- ¹ Til Hjerte ei gaaer hvad fra Hjerteløs kom,
Saa gaaer det med Alt hvad der kommer fra *Rom*,
Med *Classisk Latin* som med *Papisteri*,
Med Kraften og Kløgten og Konsterne frie;
Men pines og plages og knuses maa dog
Hvert Hjerte, som føler det *Romerske Aag*,
|PS:160 Saa vel maae med Fædre

Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|VU:104

2 Den Skiøge, som sidder paa guldbundet Skrin
Og skiænker for Konger sin giftige Viin,
Med Rette Man raaber, i Dag som i Gaar,
Er *Babel i Vesten*, er *Rom* paa et Haar,
Omsonst gik dog Ønsket fra Mund og til Mund,
At Rom maatte synke til Helvedes Grund,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|US:152

3 Ja, Røveren fræk, med det ildrøde Haar,
Han myrdede Folk, som Man slagter et Faar,
Og hvem der af ham tog sin Velfærd til Lehn,
Fik Strikken om Hals eller Bøilen om Been,
Men værre end Fader var Daatter endnu,
Det fælde i Norden hver Kæmpe med Gru,
Saa vel maatte Fædre
Udbryde: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|Gskv:58

4 Den Skiøge begrov og forfalsked Guds Ord,
Tog Brødet af Munden paa Folk ved Guds Bord,
|A:18Hun *Midlere* mynted som *Sedler* med Haand,
Gav *Paver* og *Buller* for Ord og for Aand!
Og knækkedes end det tyranniske Aag,
Det svider endnu dog til Olding og Pog,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|PS:161

5 Den Skiøge stjal Nøglen til Himmerigs Dør,
Saa ublu en Gierning Man hørde ei før,
Og mukkede Nogen, om ogsaa kun lidt,
Paa Timen hun gjorde dem Helvede hedt,
Ja smeed, om hun kunde, i Skiærs-Ilden brat,
Enhver, som blot Kis sagde til hendes Kat;

|VU:105 Saa vel maatte Fædre
Udbryde: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

- 6 Den Skiøge, som kaldtes “vor Moder” engang,
Vel Fædrene vænned som Svinet af Vang,
Men Sønnen, hun avled med Gienfærd fra Hel,
De tænkte at tugte og fostre saa vel,
At han skulde bøde hvad Moderen brød,
Den *Skifting*, som æder kun Menneske-Kiød;
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|US:153

- 7 Da Skiøgen udskienked sin giftige Viin,
I *Kirken* og *Skolen* blev Alting *Latin*,
Saa Døden med Aand og med Hjerte fik Magt,
Med Helved og Døden var Skiøgen i Pagt,
|A:19 Kun halvveis *Latinen* blev Fædrene kvit,
|Gskv:59 Og *halvveis* at *leve* er meget for lidt,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!
- 8 De Lærde vel meende, kun *Munke-Latin*
Var Styrken i Skiøgens forgiftige Viin,
Og *Mod-Gift* de kaldte den “*Classiske Stil*”
Hos *Cicero*, *Naso*, *Horats* og *Virgil*;
|PS:162 Med *Død* som med *Djævel* begribes dog let,
Den Ene fordriver den Anden kun slet,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!
- 9 Ja, Skiøgens Eenbaarne vi toge i Sold,
Han loved at være vor Soel og vort Skjold,
|VU:106 Gik nødig i *Kirke*, fik dog os bildt ind,
Paa *Præken* i *Skolen* han ret lagde Vind,
Saa *Dansken* blev fedest af *classisk Latin*;
End drikke vi daglig den giftige Viin,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

10 Jo længer vi drak af den giftige Viin,
Desmindre blev classisk vort Kloster-Latin,
Men daarlig blev *Dansken* i Mund og i Bog,
Og Aanden blev kvalt i fuldmangen god Pog,
At sætte i Knæ selv den vældige *Thor*
Det koster *Grammatica* neppe et Ord;
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|US:154 |Gskv:60

11 En *Moder* vi have, saa sød og saa fiin,
At aldrig beskrives det kan paa *Latin*,
Og aldrig af *Tunger* sad Nogen i Mund,
Saa rodfast i Hjertets den dybeste Grund,
Som Fruens, der blid under Hjerte os bar,
Som *Tungen*, vi snart paa *Papiret* kun har,
|A:20 Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|PS:163

12 Den Tunge forknyttet i Hemmelighed
Vor Stif-Moder Birthe, den Trolld-Hex saa leed,
Saa hendes fik Æren, vor Moders fik Skam,
Og ondt gjorde værre det classiske Kram,
Thi havde saa classisk ei feil slaaet Fals,
Ei havde vor Moder nu Tunge i Hals,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre
Gud fri os fra Rom!

|VU:107

13 Ja vidt var det gaaet, gaaer vidt nok endnu,
For *Dannemarks* Skole blev *Dansken* en Gru¹,
Og end holder Ingen paa Studigaard Stik,
Som ei sig forskrev til Latinsk Grammatik,
Forgjæves som Engles var Vidskaben din,
Du er en Philister, kan ei du Latin,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

14 End hviler da paa os det Romerske Aag,
Mens Drengene maa drages med Dødnings-Sprog,
End drikke vi af den forgiftige Viin,
Saa længe vi fuske paa Classisk Latin,
|US:155 End daglig korsfæster Man Fædrenes Aand,
|Gskv:61 Mens Moder paa Tunge har Troldhexe-Baand,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|PS:164

15 Var Cicero langt over Salomon viis,
Var Naso en Engel, saavist som en Griis,
|A:21 Var Andet at fiske hos Mester Virgil,
End brogede Lapper af billedlig Stil,
Det dog var for Drengene en dødelig Gift
At tygge paa Regler og oplukket Skrift,
Saa vel maae med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

16 Men nu er for Aanden alt Romersk en Pest,
Saa værst de er farne, hvem det smager bedst.
Ja, nu slog i Rom jo den Classiske Smag
Paa Guder og Konger og Hjertedyb Vrag,
|VU:108 Forgued kun Vellyst og Snuhed og Sværd,
O vee, om den Smag vorder Ungdommen kiær!
Saa vel maae med Fædre
Vi bede, Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

17 Dog, kom de fra Norden de Kæmper i Staal,
Som gjorde paa Smagen og Guderne Kaal,
Og rensedes Kirken fra Munke-Latin,
Og drak vi, trods Paven, den ældgamle Viin,
Da faae vi vel ogsaa med Skiftingen Bugt
Alt som med hans Moder i Ære og Tugt,
Naar flittig med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

|Gskv:62

18 Ja, svæver end over os Kæmpernes Aand,
Og sjunger, paa Trods mod hvert Troldhexe-Baand,

Vor Moder end liflig om *Dannemarks Drot*,
At *Dansk* er det Alt, hvad Han finder for Godt;
|PS:165 |US:156 Da faae vi tilvisse med Skiftingen Bugt,
Og smage *Idunnas* livsalige Frugt,
Naar flittig med Fædre
Vi bede: Gud bedre,
Gud fri os fra Rom!

19 Fra *Valdemars* Dage, det siger jeg frit,
I *Dansk* af *Latinen* var aldrig saa lidt,
Og høit det skal lyde til *Skiftingens* Gru,
At aldrig saa *Dansk* var *Latinen* som nu,
Saa vist vore Poge skal vorde den kvit,
Og kvæde med Gammen for Moder fuldtit:
|A:22 Tak skee vore Fædre
For vi har det bedre!
Gud fri os *for* Rom!

1

I hver Kiøbsted skal være en *Latinskole*, og alle Pugeskoler aflægges. Der skal *ikke* læres *Andet* i dem *end Latin*; fordi *Latinskoler* gjerne *fordærves* af de *Danske*." Citation af Kirke-Ordinantsen i Skole-Programmet fra *Rønne* til Jubelfesten 1836 S. 67-68.